

Sloop AZ Delta campus Wilgenstraat Roeselare

Archeologisch vooronderzoek t.b.v. **Archeologienota ID16177**

Programma van maatregelen

na bureauonderzoek – 2020/108

Colofon

Titel: Sloop AZ Delta campus Wilgenstraat Roeselare
Archeologisch vooronderzoek t.b.v. de archeologienota -Programma van
maatregelen na bureauonderzoek (2020I108)

Status: definitief

Datum: 28 september 2020

Auteur: lic. D. Demey

Kaartvervaardiging: lic. D. Demey

Projectcode OE: 2020I108

Oudland projectcode: ROWI-20

Erkend archeoloog: Dieter Demey (OE/ERK/Archeoloog/2017/00194)

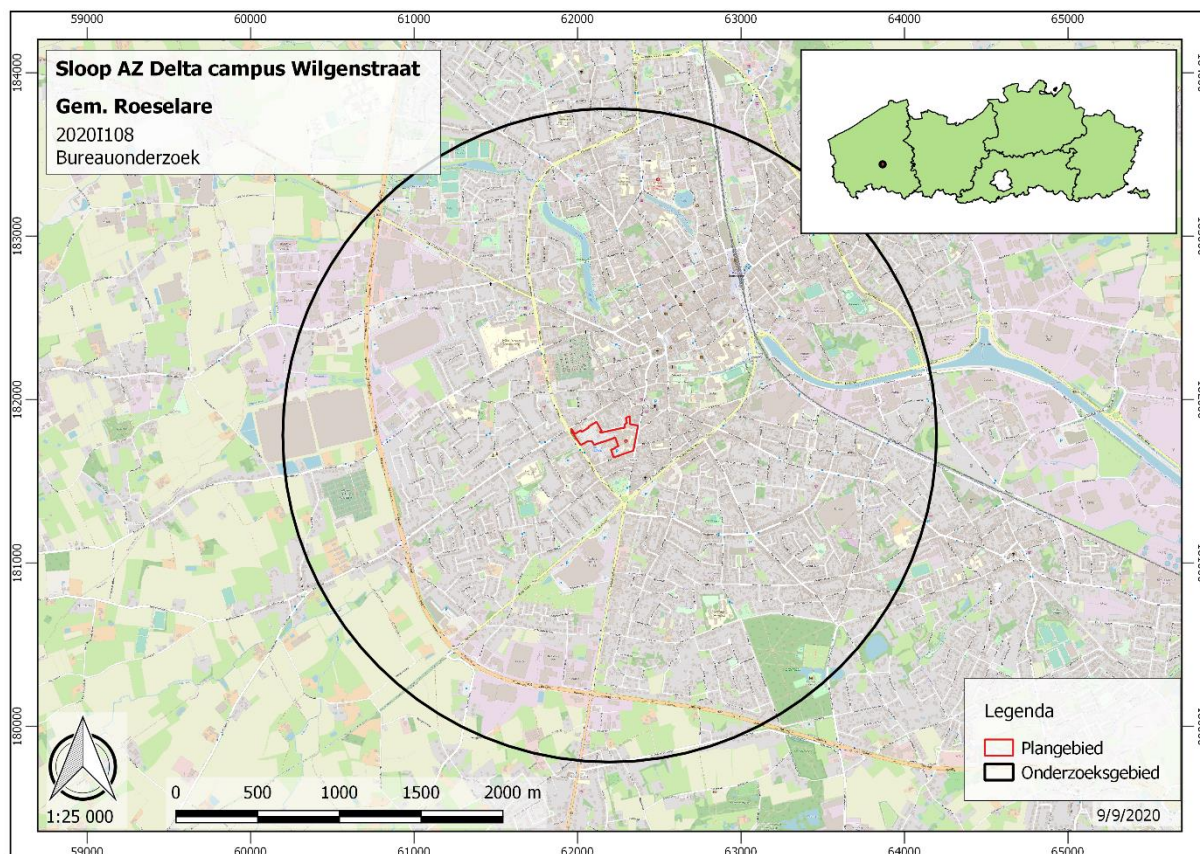
Bewaarplaats documentatie: Oudland BV

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

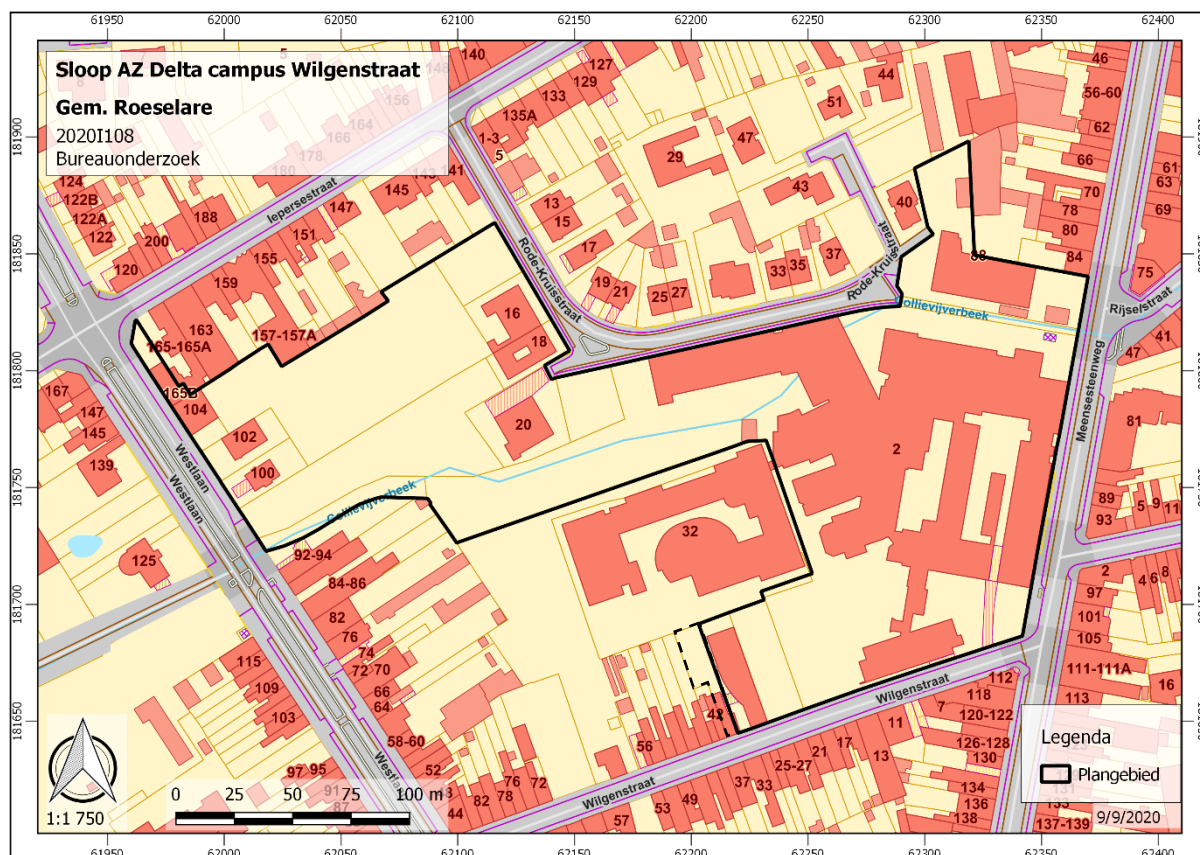
Oudland BV
Fortbekeweg 11
8000 Koolkerke
telefoon: 0468/34 13 05
E-mail: info@oudland.be

© Oudland BV, 2020

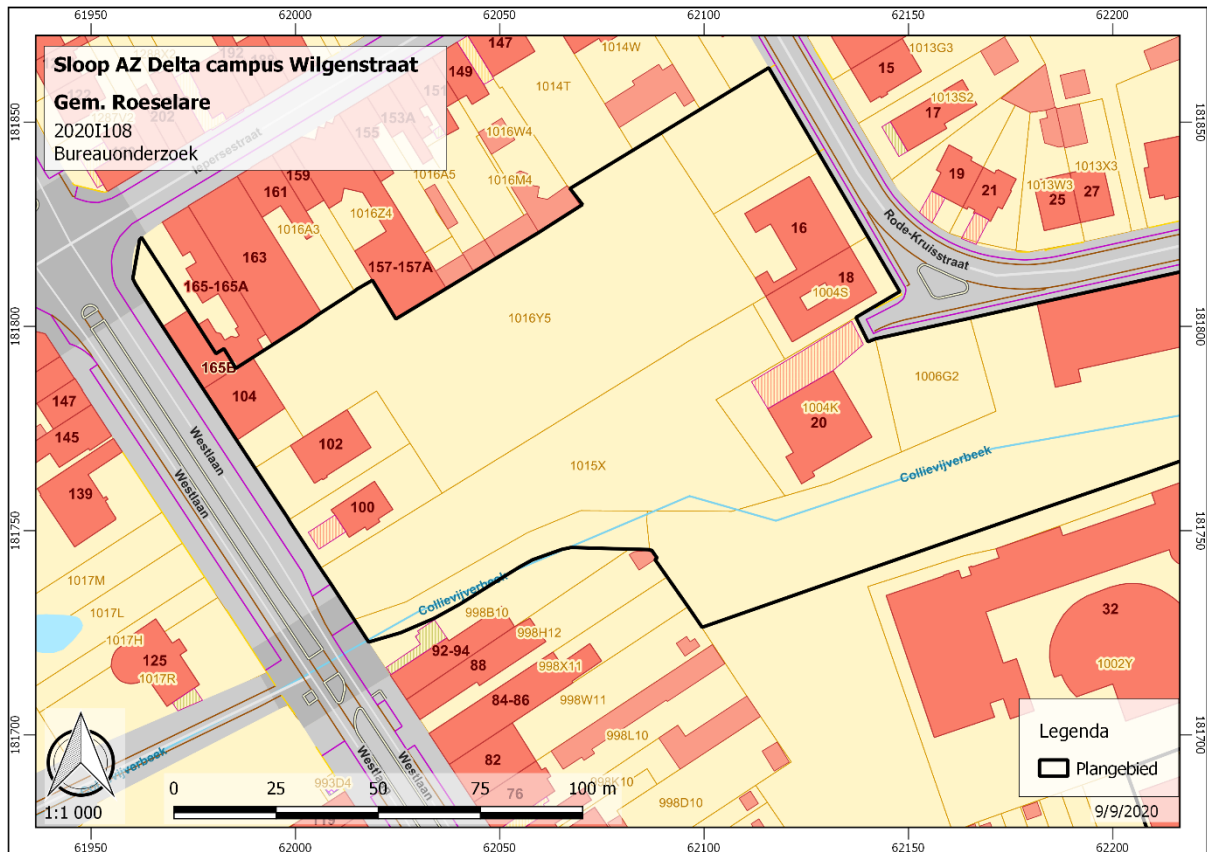
Oudland aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

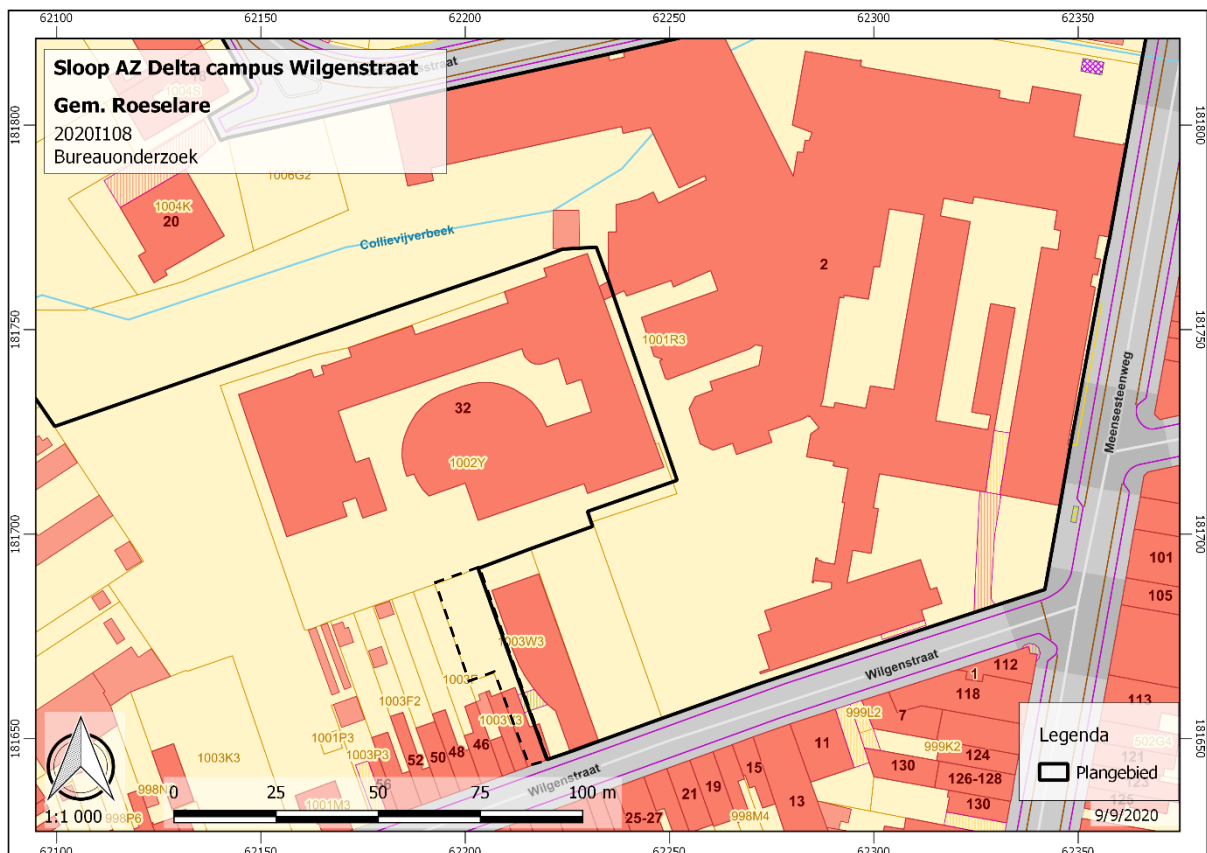
Figuur 1: locatie plangebied op topografische kaart (bron: openstreetmap.org)

Figuur 2: projectie plangebied op kadasterplan (bron: geopunt.be)

Figuur 3: projectie W plangebied op kadasterplan (bron: geopunt.be)

Figuur 4: projectie O plangebied op kadasterplan (bron: geopunt.be)

1 Administratieve gegevens

Archeologienota:	ID16177		
Nota:	-		
Projectcode Agentschap OE:	2020I108	bureauonderzoek	
Site code (intern gebruikt):	ROWI-20		
Erkende archeoloog:	Hembyse Archeologie OE/ERK/Archeoloog/2017/00193		
Locatie plangebied:	Provincie:	West-Vlaanderen	
	Gemeente:	Roeselare	
	Deelgemeente:	-	
	Postcode:	8800	
	Adres:	Wilgenstraat 2, Rode-Kruisstraat 16, 18 en 20, Meensesteenweg 88, Wilgenstraat 40 en 42, Westlaan 100, 102, 104 en Iepersestraat 165B	
	Toponiem:	Wilgenstraat	
	Kadastraal:	ROESELARE - AFDELING 3, sectie C, perceel 1016w5, 1015v, 1015w, 1016y5, 1015x, 1004v, 1004t, 1004s, 1004k, 1006g2, 1006f2, deel van 1001r3, 1003s3, 1003w3 en deel van 1002y	
	Bounding Box:	ZW: X: 61960.1 Y: 181644.82	
		NO: X: 62370 Y: 186898.2	
Oppervlakte betrokken percelen:	41.105m ²		
Oppervlakte bodemingrepen:	41.105m ²		
Oppervlakte plangebied:	41.105m ²		
Oppervlakte onderzoeksgebied:	15.566 km ²	bureauonderzoek	
Termijn uitvoering onderzoek:	8 t.e.m. 19 september 2020		
Betrokken actoren:	Dieter Demey (veldwerkleider, erkend archeoloog), Hembyse bv (erkend archeoloog)		
Wetenschappelijke advisering:	-		

2 Aanleiding en opzet

2.1 Aanleiding

Oudland bv en Hembyse Archeologie hebben in september 2020 een archeologisch vooronderzoek uitgevoerd ten behoeve van de geplande sloop van de voormalige AZ Delta campus Wilgenstraat en enkele aanliggende percelen, in de gemeente Roeselare. De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt circa 41.105 m². Het vooronderzoek bestond uit een bureauonderzoek waarbij het archeologisch potentieel voor het plangebied is geëvalueerd op basis van gekende en ontsloten informatie. Dit gebeurde om eventueel aanwezig archeologisch erfgoed binnen het plangebied te inventariseren, waarden en veiligstellen.

2.2 Opzet

Het programma van maatregelen geeft een gemotiveerd advies over het al dan niet moeten nemen van maatregelen voor de omgang met archeologisch erfgoed bij de geplande bodemingrepen, beschrijft de aard van de maatregelen en de uitvoeringswijze ervan.

3 Gemotiveerd advies

3.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Met het bureauonderzoek is de inventarisatieopdracht van het archeologisch vooronderzoek maar gedeeltelijk gerealiseerd en is veiligstelling van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen het plangebied niet gegarandeerd. Er is wel een archeologisch potentieel vastgesteld maar deze blijft gelimiteerd vanwege onvoldoende gepubliceerde aardkundige data. Ook het ontbreken van een exhaustieve inventaris van archeologische vindplaatsen binnen het plangebied hindert en maakt aanvullend archeologisch vooronderzoek noodzakelijk.

3.2 De afwezigheid van archeologische sites

Het uitgevoerde bureauonderzoek biedt geen zekerheid over de aan- of afwezigheid van archeologische sites binnen de grenzen van het plangebied. **Aanvullend archeologisch vooronderzoek is aangewezen.**

3.3 Impactbepaling

De impact van de geplande sloopwerken is pas te bepalen na opmaak van de exhaustieve vindplaatsinventaris en na verificatie van de vermoede aardkundige opbouw van het plangebied. **Aanvullend archeologisch vooronderzoek is aangewezen.**

3.4 Waardebepaling

Waardestelling is pas mogelijk na opmaak van een exhaustieve inventaris van archeologische vindplaatsen.

3.5 Bepaling van maatregelen

Alsnog kunnen geen maatregelen vooropgesteld worden die bepalen hoe met eventuele waardevolle archeologische sites moet worden omgegaan binnen de grenzen van het plangebied in het kader van de geplande sloop.

3.6 Aanvullend vooronderzoek in uitgesteld traject

Omdat een aanvullend archeologisch vooronderzoek voorafgaand aan het aanvragen van de omgevingsvergunning economisch onwenselijk wordt geacht door de initiatiefnemer en mede vanwege de nog aanwezige bebouwing in het plangebied is geopteerd voor de uitzonderingsprocedure waarbij de archeologienota wordt aangeleverd op basis van het bureauonderzoek. Voorgesteld wordt om de uitvoering van het beargumenteerd aanvullend vooronderzoek als bindende bepaling te laten gelden bij de omgevingsvergunning.

4 Programma van maatregelen

4.1 Afbakening van zones

Het programma van maatregelen heeft betrekking op het volledige plangebied zoals omschreven in de administratieve gegevens. De beschreven maatregelen moeten worden uitgevoerd voorafgaand aan de sloop van de aanwezige bebouwing en verwijdering van aanwezige verhardingen, d.i. het onderwerp van de actuele omgevingsvergunning.

4.2 Algemene vraagstelling en onderzoeksdoelen

Het aanvullend archeologisch vooronderzoek dient het inventariseren, waarderen en veiligstellen van eventueel aanwezig waardevol archeologisch erfgoed binnen de grenzen van het plangebied. Het aanvullend archeologisch vooronderzoek beoogt hierbij steeds een minimum aan destructie van het archeologisch erfgoed. De opzet en onderzoeksopdracht van het archeologisch vooronderzoek is gespecificeerd in de archeologienota.

Het aanvullend archeologisch vooronderzoek realiseert zijn doelstelling met het beantwoorden van de onderzoeksvragen:

- I. Hoe is de aardkundige opbouw van het plangebied, welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- II. Indien de verstoringsgraad van de bodem beperkt is of de aanwezigheid van archeologische sites toelaat:
- III. *Wat was het historisch landgebruik van het plangebied, wat is de invloed daarvan voor (eventueel) aanwezige archeologische resten en zijn er verstoorde zones aan te wijzen?*
- IV. *Zijn er archeologische resten bekend of te verwachten binnen het plangebied en welke is hun aard, ouderdom, gaafheid en conserveringsgraad?*
- V. *Wat is de invloed van de geplande werkzaamheden op (eventuele) archeologische resten en op welke manier kan hiermee bij de planuitvoering worden omgegaan?*

4.3 Onderzoekstrategie en -methode

Er wordt voorgesteld om middels een landschappelijk booronderzoek een gedetailleerder beeld te krijgen van de aardkundige opbouw van het plangebied. Het vaststellen van de diepteligging en gaafheid van het afgedekte historische bodemprofiel (daterend van vóór de bebouwing tijdens de 20ste eeuw) en een analyse van de genese en morfologie van de Holocene stroomvlakte binnen de grenzen van het plangebied vormen de hoofddoelstellingen van dit booronderzoek.

Waar na het landschappelijk onderzoek afgedekte vindplaatsen uit de steentijden worden vermoed (d.i. nabij kleine afgedekte terreinverhevenheden in de Holocene stroomvlakte), is archeologisch booronderzoek aangewezen. Dit booronderzoek dient eerst de archeologische inventarisatie en is dus verkennend van aard en kan bij positief resultaat geïntensifieerd opdat waardering kan plaatsvinden. Mogelijkerwijs kunnen eventuele steentijd artefactensites enkel gewaardeerd worden middels proefputten. Als na het landschappelijk onderzoek uitsluitend jongere vindplaatsen worden vermoed, dan vormt een archeologische werfbegeleiding van de sloopwerken de meest geschikte methode van bijkomend archeologisch onderzoek. Dit geldt voor zowel binnen de Holocene stroomvlakte als voor daarbuiten. Een werfbegeleiding is een bijzondere vorm van opgraving en onderworpen aan dezelfde decretale bepalingen als een opgraving. Rekening houdende met de bepalingen van de Code van Goede Praktijk m.b.t. werfbegeleidingen, dient gesteld dat een voorafgaandelijke opgraving niet mogelijk is door de technische uitvoeringswijze van de geplande bodemingreep. Het archeologisch onderzoek kan onmogelijk voorafgaandelijk aan de sloop- en ruimwerken in veilige of efficiënte omstandigheden uitgevoerd worden.

Als met het landschappelijk booronderzoek wordt vastgesteld dat enige historische inrichting een omvangrijke en diepe impact heeft gehad op de ondergrond van het plangebied, en er dus sprake is van een verregaande versnippering of degradatie van het bodemarchief dan kan aanvullend archeologisch onderzoek ten behoeve

van de sloopwerken onnodig blijken. Dit is ook het geval als na het booronderzoek blijkt dat archeologische resten enkel nog buiten het bereik van de sloopwerken kunnen worden verwacht, d.i. op grotere diepte.

Voor het plangebied is tot het midden van de 19de eeuw uitsluitend een rurale historiek gedocumenteerd. Er zijn geen argumenten gevonden die aanleiding geven tot voortgezet gespecialiseerd archivalisch onderzoek. Geofysisch onderzoek wordt niet weerhouden omdat wordt aangenomen dat eventuele archeologische fenomenen onvoldoende contrast bieden om interpreteerbare meetresultaten op te leveren. Met name in de Holocene stroomvlakte betreft eventuele verwachte archeologie in belangrijke mate kleine of smalle, lijnvormige fenomenen die moeilijk waarneembaar zijn in de meetdata. Veldkartering is niet weerhouden omdat vanwege de bodembedekking voor het betrokken perceel een slechte vondstzichtbaarheid geldt.

4.3.1 Landschappelijk booronderzoek

Het landschappelijk booronderzoek realiseert zijn doelstelling met het beantwoorden van de specifieke onderzoeksvragen:

- a) Welke aardkundige eenheden zijn geobserveerd? Zijn er ruimtelijke variaties opgemerkt en zijn deze te koppelen aan variaties in landgebruik of (verdwenen) bebouwing?
- b) Hoe zijn de waargenomen eenheden te karakteriseren? Hoe zijn ze ontstaan?
- c) Zijn er terreinverheven aanwijsbaar binnen de Holocene stroomvlakte (d.i. preferentiële locaties voor kampementen van jagers-verzamelaarsgemeenschappen uit mesolithicum/neolithicum)?
- d) Zijn er (relatieve) vernauwingen aanwijsbaar binnen de stroomvlakte (d.i. preferentiële locatie voor oversteken als voorden en bruggen)?
- e) Welke aardkundige eenheden zijn archeologisch relevant en wat is hun diepteligging?
- f) Wat kan gezegd over de gaafheid van de archeologisch relevante eenheden? Zijn er gaaf bewaarde leefniveaus bewaard binnen het plangebied?
- g) Hoe confronteert dit landschappelijk bodemonderzoek met het verslag van resultaten van het bureauonderzoek?

4.3.2 Archeologisch verkennend booronderzoek naar steentijd artefactensites

Het archeologisch verkennend booronderzoek realiseert zijn doelstelling met het beantwoorden van de specifieke onderzoeksvragen:

- a) Zijn er artefacten (vuursteen, aardewerk, etc.) aanwezig in het zeefresidu? Wat is de stratigrafische context? Welke materiaalcategorie(en) zijn vertegenwoordigd? Wat is de bewaringstoestand?
- b) Zijn er ecofacten (houtskool, verbrand bot, organisch materiaal, etc.) aanwezig in het zeefresidu? Wat is de stratigrafische context? Welke materiaalcategorie(en) zijn vertegenwoordigd. Wat is de bewaringstoestand?
- c) Is er een egale spreiding van artefacten en/of ecofacten of betreft het puntwaarnemingen? Welke is de ruimtelijke samenhang (horizontaal en verticaal). Wat zijn de archeologische implicaties?
- d) Kan binnen het plangebied een zone afgebakend worden (in X, Y en Z coördinaten) die relevant is voor verder waarderend onderzoek? Zo ja, welke specifieke vraagstelling is voor het vervolgonderzoek relevant?

4.3.3 Waardering van steentijd artefactensites middels booronderzoek of kijkvensters

Het waarderend onderzoek van artefactensites middels boringen of kijkvensters realiseert zijn doelstelling met het beantwoorden van de specifieke onderzoeksvragen:

- a) Wijzen de indicatoren op de aanwezigheid van een bewaarde artefactenconcentratie?
- b) Wat is de bewaringstoestand van het vondstmateriaal? Kan op basis van het vondstmateriaal reeds een relatieve datering naar voor geschoven worden?
- c) Kan aan de hand van het waarderend booronderzoek een duidelijke afbakening in drie dimensies gemaakt worden van de aanwezige vindplaats?

- d) In welke mate wordt de veronderstelde vindplaats bedreigd door de geplande werken? Behoort bewaring in-situ tot de mogelijkheden?
- e) Is het opportuun om na het waarderend onderzoek over te gaan tot een opgraving?
- f) Wat is de ideale strategie voor het vervolgonderzoek?

4.3.4 Werfbegeleiding

Het doel van de werfbegeleiding is het veiligstellen van verwachte archeologische resten direct voorafgaand aan of simultaan met de uitvoering van niet-archeologische graaf- en sloopwerkzaamheden. De werfbegeleiding realiseert zijn doelstelling met het beantwoorden van specifieke onderzoeksvragen:

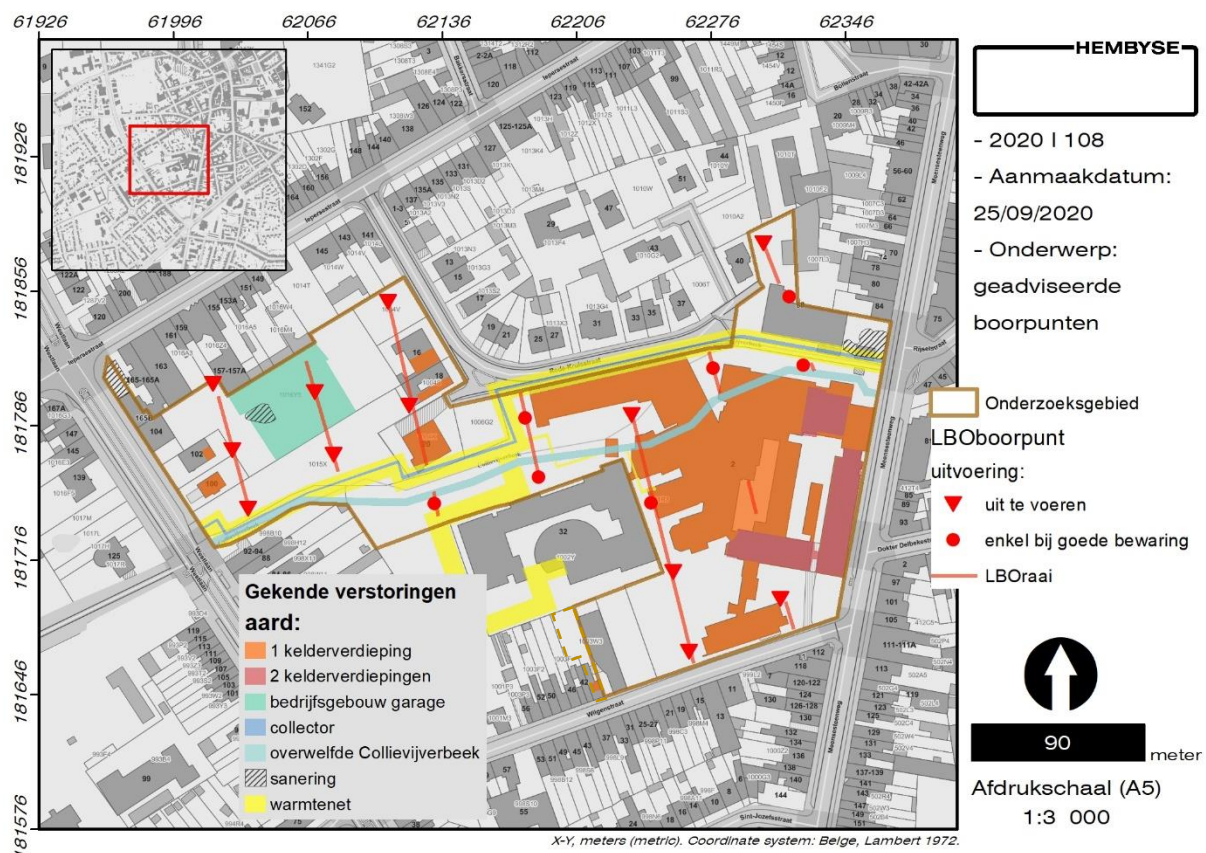
- a) Welke archeologische fenomenen zijn geobserveerd? Zijn er ruimtelijke variaties opgemerkt?
- b) Welke vondstencategorieën zijn opgemerkt? Zijn er ruimtelijke variaties aan te wijzen?
- c) Is er sprake van een archeologische vindplaats? En welke is desgevallend de aard en begrenzing van de vindplaats?
- d) Maken de archeologische fenomenen deel uit van één of meerdere structuren, is er een ruimtelijk verband?
- e) Op welke diepte zijn archeologisch relevante fenomenen waargenomen? Is er sprake van meerdere archeologische niveaus?
- f) Wat is de bewaringstoestand van de archeologische fenomenen?
- g) Wat is de bewaringstoestand van de vondsten?
- h) Geven geassocieerde vondsten aanwijzingen voor een datering of fasering van de vindplaats?
- i) Wat zijn de waargenomen aardkundige eenheden? En hoe confronteert de waarneming tijdens de werfbegeleiding met het landschappelijk bodemonderzoek?
- j) Hoe confronteert de werfbegeleiding met de resultaten van het bureauonderzoek? Zijn binnen het plangebied nabij de CAI ID70618 effectief nog resten uit de Romeinse tijd gevonden? En zijn nabij het kruispunt van de Meensesteenweg en Rijselstraat nog (oudere) resten van bruggen, voorden of knuppelpaden gevonden?
- k) Vormen eventuele vindplaatsen een aanvulling van kennisleemtes van de lokale en regionale ontwikkeling en geschiedenis?
- l) Welke vraagstellingen zijn voor eventueel vervolgonderzoek relevant? Verdienen bijzondere aspecten speciale aandacht?
- m) Welke natuurwetenschappelijke analyses zijn aangewezen voor de beantwoording van de onderzoeksvragen? Welk type analyses en hoeveel?

4.4 Onderzoekstechnieken

4.4.1 Landschappelijk booronderzoek

Het landschappelijk bodemonderzoek heeft in de eerste plaats de bedoeling een inzicht te verwerven in de bodemopbouw van het plangebied. De impact van de bestaande toestand (bebouwing, verhardingen) en de geplande werken dient te worden geëvalueerd, evenals de implicaties ervan op de noodzaak om over te gaan tot de uitvoering van de rest van het beschreven onderzoekstraject. Het landschappelijk bodemonderzoek dient te worden uitgevoerd conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk artikels 7.3.1 en 7.3.2.

Vanwege de aanzienlijke diepte dienen de boringen **mechanisch** (geoprobe) te worden uitgevoerd. Hierbij wordt de bodemopbouw geobserveerd in een kunststof liner. Ten behoeve van de vraagstelling volstaat een boordiepte tot 40 cm in ongeroerd pleistoceen sediment, d.i. naar verwachting minder dan 500 cm -Mv binnen de Holocene stroomvlakte en minder diep dan 200 cm -Mv buiten de Holocene stroomvlakte. Het uitgangspunt voor deze landschappelijke studie vormt een boorgrid van 40 m op 50 m in een verspringend driehoeksgrid waarbij de meest intensieve observatie steeds haaks is georiënteerd op de Holocene stroomvlakte. Er zijn 19 boorpunten gelokaliseerd (Figuur 3), waarvan 12 punten met zekerheid uit te voeren zijn. De overige 7 boorpunten, die geprangd zitten tussen gekende verstoringsen, kunnen worden uitgevoerd indien de omliggende boorpunten een bewaard bodemprofiel aantonen. Indien de omliggende bodemprofielen verstoord blijken te zijn, kan de erkend archeoloog en/of aardkundige afzien van de uitvoering van de boorpunten die tussen gekende verstoringsen geprangd zitten. De kans dat in deze "tussenzones" goed bewaarde archeologische sites aanwezig zijn, is immer klein. Het staat de uitvoerder van het landschappelijk bodemonderzoek vrij om meer boringen te voorzien of de locatie van boringen te licht te wijzigen in functie van de geformuleerde onderzoeksvragen. Het residu van de landschappelijke boringen moet niet worden gezeefd.

Figuur 5: voorstel landschappelijk booronderzoek buiten bekende kelders en diepe nutsinfrastructuur

4.4.2 Archeologisch booronderzoek

Het verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek dient uitgevoerd te worden conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk artikel 8.4 & 8.5. De noodzaak om over te gaan tot een archeologische boorcampagne is afhankelijk van de resultaten van het landschappelijk bodemonderzoek. De beslissing wordt genomen door de erkend archeoloog, in overleg met de aardkundige en eventueel een steentijdspecialist.

De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek dienen uitsluitend te bieden inzake de bewaringscondities voor een eventueel aanwezige steentijdsite. Mocht uit het landschappelijke booronderzoek blijken dat relevante bodemhorizonten bewaard zijn, is de meest aangewezen manier om de aanwezigheid van een artefactensite te evalueren middels een archeologisch booronderzoek.

De archeologische boringen worden gezet met een Edelmanboor met diameter van 15cm. De bemonsteringsstrategie en locatie van deze verkennende archeologische boringen zijn afhankelijk van de waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek. Mogelijk zijn de gunstige bewaringsomstandigheden beperkt tot één bepaalde zone. Voor het verkennend archeologisch booronderzoek wordt een boorgrid gehanteerd van maximaal 10 m op 12 m in een verspringend driehoeksgrid, conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk. Indien blijkt dat manueel boren onwenselijk/onmogelijk is door aanwezig bouwpuin kan geopteerd worden om de bouwvoor lokaal machinaal te verwijderen. De stalen worden nat gezeefd op een maaswijdte van maximaal 2mm. De aandacht moet uitgaan naar artefacten en ecofacten die kunnen wijzen op een bewaarde Steentijd artefactensite zoals vuursteen, botmateriaal, houtskool, aardewerk etc. De zeefresidus worden voorgelegd aan de materiaaldeskundige. Een indicator (artefact/ecofact) in één boring volstaat om over te gaan tot een waarderend archeologisch booronderzoek. De uiteindelijke beslissing om over te gaan naar de volgende stap binnen het onderzoekstraject wordt genomen door de erkende archeoloog in samenspraak met materiaaldeskundige en aardkundige. Het onderzoek wordt eveneens begeleid door een aardkundige. Hij/zij analyseert en interpreteert een representatieve selectie van de boorprofielen in functie van zinvolle aardkundige eenheden of antropogene lagen.

Conform artikel 8.5 van de Code van Goede Praktijk wordt de strategie en afbakening van het waarderend archeologisch booronderzoek aangestuurd door de resultaten van het verkennend archeologisch onderzoek. Ook de waarderende boringen worden gezet met een Edelmanboor met diameter van 15cm. Er wordt een grid gehanteerd van maximaal 5m op 6m. Verder is de bemonsteringsstrategie volledig afhankelijk van de resultaten van het verkennend archeologisch booronderzoek.

4.4.3 Proefputten

Teneinde meer inzicht te verkrijgen in de waargenomen fenomenen, kan door de erkende archeoloog, in samenspraak met de materiaaldeskundige en aardkundige beslist worden over te gaan tot een proefputtenonderzoek in functie van steentijd artefactensites. Het proefputtenonderzoek wordt aangevat vanaf één positieve waarderende boring. Het doel van deze proefputten in functie van steentijd artefactensites is door een beperkt maar statistisch representatief deel van het terrein op te graven, uitspraken te doen over de archeologische waarde van de afgebakende zone en zo ook sturing te geven aan een eventueel noodzakelijk vervolgonderzoek. Bij het nemen van een beslissing omtrent de uitvoering van dit onderzoek dient echter steeds de afweging gemaakt te worden in welke mate deze onderzoeksmethode niet te destructief is. Dit hangt af van de diepteligging van de relevante bodemhorizonten.

De inplanting van de proefputten is afhankelijk van de resultaten van het waarderend archeologisch booronderzoek. Ze worden uitgezet in een grid van maximaal 15 m op 18 m rondom een positieve boring of binnen een cluster van positieve boringen. De proefputten zijn maximaal 0,5 m op 0,5 m groot en er wordt per aardkundige eenheid ingezameld en uitgezeefd. Indien er weinig variatie is in aardkundige eenheden wordt in arbitraire niveaus van maximaal 10cm gewerkt. Het sediment wordt nat gezeefd op een maaswijdte van 2 mm. Alle vondsten worden ingezameld met vermelding van putnummer en aardkundige eenheid, laag of arbitrair niveau. De zeefresidu's worden voorgelegd aan de betrokken materiaaldeskundige. Het onderzoek dient uitgevoerd te worden conform de bepalingen in de Code van Goede Praktijk artikel 8.7

4.4.4 Werfbegeleiding

In voorliggend dossier is de meest geschikte methode voor onderzoek van eventuele resten uit de perioden van na de steentijden een werfbegeleiding van de sloop- en uitbraakwerken. De werfbegeleiding wordt uitgevoerd in geselecteerde zones waar nog relevant bodemarchief kan zijn bewaard binnen het bereik van deze werken. De waarnemingen van het landschappelijk bodemonderzoek dienen inzicht te bieden in de te selecteren zones voor werfbegeleiding. De zoneselectie wordt uitgevoerd door de erkende archeoloog, in overleg met de aardkundige. Het onderwerp van de werfbegeleiding binnen de geselecteerde zones zijn alle sloop- en uitbraakwerken die de ondergrond kunnen roeren. Minstens moet gedacht aan de uitbraak van oppervlakteverhardingen en keldervolumes. De praktische uitvoeringswijze van de archeologische werfbegeleiding is sterk afhankelijk van de uitvoeringswijze van de sloop en uitbraak en moet een eerste vorm krijgen tijdens een startvergadering met de opdrachtgever en betrokken aannemers. Het veldwerk dient uitgevoerd te worden in nauw overleg met de initiatiefnemer en de uitvoerende aannemer van de geplande werken teneinde de impact op het verloop van de geplande werken tot een minimum te beperken.

Het registreren en opgraven van de archeologische resten dient conform te zijn aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk. Archeologische resten worden manueel opgeschoond, ingemeten, getekend, gefotografeerd volgens de gangbare bepalingen, beschreven en genummerd. Eventueel aanwezige beschoeiingen of andere houten constructies of stenen vloeren en muren moeten handmatig worden schoongemaakt in functie van duidelijke foto's. Sporen worden allen gecoupeerd en waar nodig bemonsterd. De veldwerkleider bepaalt de hoeveelheid coupes per spoor en van welk spoor een staal wordt genomen. Conform de Code van Goede Praktijk artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige en het Agentschap Onroerend Erfgoed wanneer relevant. Eventueel aanwezige inhumatiegraven worden opgegraven volgens de bepalingen in de Code Goede Praktijk, onder begeleiding van een fysisch antropoloog.

Vondsten worden gescheiden per spoor en per vondstcategorie ingezameld. Conservatie en staalname gebeuren volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk. Bij het aantreffen van bijzondere en kwetsbare vondsten in het veld wordt een conservator geraadpleegd. Met name bij werfbegeleiding binnen het Holocene stroomdal moet rekening worden gehouden met het aantreffen van bijzondere bewaarde organische resten of metaalvondsten. Houtskoolrijke contexten die mogelijk als veldgraf geïnterpreteerd kunnen worden, worden integraal ingezameld en uitgezeefd op een maaswijdte van maximaal 5mm. Na de uitvoering van het veldwerk wordt, in overleg met de bevoegde erkende archeoloog, materiaaldeskundige, aardkundige en fysisch antropoloog bepaald welke stalen in aanmerking komen voor waardering en analyse in functie van de vraagstelling.

Omdat deel van de werfbegeleiding kan plaatsvinden binnen de Holocene stroomvlakte moet er rekening gehouden worden met het aantreffen, het onderzoek en eventueel ook de conservatie van onverbrand hout en ander organisch materiaal.

Tijdens de werfbegeleiding dient opnieuw aandacht uit te gaan naar de bodemkundige situatie binnen het plangebied en de relatie met de aanwezige sporen. Hiervoor dienen profielkolommen aangelegd waar dit relevant is voor de landschappelijke vraagstelling. Deze bodemprofielen worden geïnterpreteerd door een aardkundige. Minimaal wordt één referentieprofielkolom per archeologische vindplaats aangelegd. Ze worden tot minstens 40cm in het ongeroerd sediment uitgegraven. De archeologische werfbegeleiding zijnde veldwerk, verwerking en rapportage dienen te voldoen aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

4.5 Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Voor beschreven onderzoek worden geen situaties verwacht waarin afgeweken zal moeten worden van de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.

4.6 Competenties van uitvoerders

Het team bestaat minimaal uit:

- een veldwerkleider (onder begeleiding van een erkend archeoloog), deze veldwerkleider voldoet aan de bepalingen in de Code van Goede Praktijk.
- een assistent-archeoloog voldoende aan de vereisten van de Code van Goede Praktijk.
- een aardkundige, deze begeleidt het landschappelijk bodemonderzoek, eventuele archeologische booronderzoeken en de bodemkundige waarnemingen tijdens de eventuele werfbegeleiding. Hij/zij rapporteert over de waarnemingen.
- een materiaaldeskundige m.b.t. steentijdsites, hij/zij heeft ervaring inzake het detecteren en evalueren van vindplaatsen bestaand uit een artefactenstrooiing door middel van archeologische boringen. Deze specialist controleert en evalueert de resultaten en de zeefresiduen van elke stap in het onderzoekstraject en staat de erkende archeoloog bij in het nemen van een beslissing om al dan niet over te gaan tot een verkennend en/of waarderend booronderzoek, proefputtenonderzoek of vervolgonderzoek inzake steentijdsites.

Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog. Conform de CGP artikel 9.3 ligt de beslissing tot natuurwetenschappelijke staalname bij de veldwerkleider. Dit in overleg met de aardkundige. In de raamprijs wordt bij voorkeur een stelpost voorzien die kan aangesproken worden voor natuurwetenschappelijk onderzoek indien nodig. Voor de rapportage wordt minstens de veldwerkleider ingezet onder toezicht van de erkende archeoloog.

4.7 Bewaring en deponering

Conservatie en overdracht van het archeologisch ensemble gebeurt na afloop van het archeologisch vooronderzoek conform de artikels 5.2.1, 5.2.2 en 5.2.3 van het Onroerend Erfgoeddecreet. Vóór de start van het onderzoek worden door de erkende archeoloog en de initiatiefnemer afspraken gemaakt met betrekking tot de overdracht van het archeologisch ensemble bij de eigenaar, het erkende onroerend erfgoeddepot of andere bewaarder van het archeologisch ensemble. Na het beëindigen van de verwerking en het opleveren van de eindrapportage vindt de overdracht van het opgravingsarchief plaats. Indien een vervolgonderzoek noodzakelijk blijkt, dient het opgravingsarchief integraal overgedragen te worden aan de uitvoerder van dit vervolgonderzoek.